[illegible]

[illegible]

އާމިނަތު ފާއިޒާ

މިއީ އައްސައްޔިދު ބޮޑުފެންވަޅުގެ ސީދީ ހައްދަވައިފައިވާ "ބޮޑު ވިއްސާރަ" އެވެ. 1342 ވަނަ އަހަރު ޖުމާދަލްއާޚިރާ މަހުގެ 17 ވީ ބުދަ (26 ޑިސެމްބަރު 1923) ދުވަހު ޖެހުނު ވިއްސާރައިގެ ހާދިސާގެ މައްޗަށް ބިނާކުރައްވައި ހައްދަވައިފައިވާ ޝިޢުރެވެ.

އެއީ ވަރަށް ގަދައަށް ކުރި ވިއްސާރައެކެވެ. ބުދަ ވިލުރޭއާއި ބުދަ ދުވަހު، މާލެއާއި މާލެކައިރީ ރަށްރަށަށް ކުޑަ ގަދަ ވިއްސާރައެވެ.

ވަރަށް ތަފްސީލުކޮށް ވަރަށް ފުރިހަމައަށް މިގޮތުގައި އެ ޝާޢިރާ ބަޔާންކުރައްވައިފައި އެބައޮތެވެ. ތަންތަނަށް ޖެހި [illegible] [illegible] މުސީބާތްތަކާއި އިބްރަތާއި ފުން މާނަތަކުން ހުސްވެގެންވާ [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިގައިވާ އިބްރަތް ބޮޑުކަމާއި ސިއްރުތަކުގެ ފުންކަމުންނެވެ. މާތް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުންނާނީ ގޮތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] އާދައިގެ ބަހުންނެވެ. [illegible] ޖަހައިފައި ހުންނާނީ [illegible] [illegible]

އެންމެ ފުރަތަމަ ހައްދަވައިފައިވާ ބަސްކޮޅު [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] ސީދީގެ [illegible] [illegible] އާދެ!

"ޗޯރެއް [illegible]
ބާރެއް ނުވީމާ
[illegible] [illegible]
[illegible] ހުރޭތޯ؟"

މިފަދަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބައިވެރިވުން [illegible] ނުވީމާ [illegible] ގެންނާން [illegible] [illegible] ހުރޭތޯ (އާދެ! [illegible] [illegible]

ހުރިދާނުބަވެއެވެ.)

"ނަންފަޅުގެ ލިބިދާ
އަންފަޅުގެ ބައްޕާ
ދަންފަޅު ނިދިމާ
ފަންފަޅު ލިބިބޭނޭ"

ނަންލިބިދާފަޅުގެ އަންފަޅުގެ
ބައްޕާއެވެ. ދަންފަޅު މިދަކަން ނިދަކަން އޮތީމާ
ކަންމައްކަތާނޫ ހިތްފަޅު ލިބޭކަށްތޯއެވެ.
(މިގޮތުން ބޭނުންކުރަނީ އެމިހެއްގެ ދަރި
ފިރިހެން ދަރިފުޅުގެ ނަމުގެވެ. އެއީ އެމީހާކަން
ދެކޭ ސަލާމަތުން ކަމުގައި ވެސް އެކަނިގެންވެއެވެ.
އަޑެއްގެ! އެގޮތަށް ނަންބޭނުން ކުރާލާ، އެމީހަކަށް،
ފިރިހެން ދަރިފުޅުގެ ބައްފާ ކަންފުޅުސް
އެނގެނީއެވެ. އަދުގެނުޅުގެ ނަޒަރުގައި މިގޮތަން
ނަންބޭނުން ކުރެވޭނީ، އެމީހަކަން މާތްކަން
ހިމުގެ ގޮތްނޫނި އަދަބުވެރިގޮތްނުވެ.
އަދި! ކަންމުގެގޮތުގައި ނަމުވެސް،
އެދުވަސްވަރު، އެ މާބަދުހުގެ ތޮރާގައި،
"އަންފަޅުގެ ބައްޕާއޭ" ވިދާޅުވެ
ގޮވައިލެއްވިމާ އެއި އަޅުގަނޑު ޒުވާނާއިން
ހިތްވި ކަން ބޭނުގޭން މިނަކު
ކުރެންނުނެއެވެ.

(އަދި! އެވިދާޅުވަނީ މިފަދަ
ވަގުތުގައި އަވަހަށްފުޅުގެއްޖެވިމާ މިވަގުތަން
ބޭނުން ގޮތަކަށް ހިތް ވަރާއި
ބަރުލި ބޭނުތޯއެވެ؟ ތިމަންނަށް
ބައިވެރިވެވަޒައިގަތުމަން، އަވަސްވެވަޒައި
ގެންނަވާނެވެ.)

"ކާލާ މިބޭން
ވާޅާ މިއިއްޔާ

ސޯލާ ނަގެންޏާ
ބޭލާ ބަހާނާ
ހަށިދައި އަނދިރިވާ
ބަ އް ދާ އެ ލި އާ
ކަ ން ދާ ކަ މަ ކު ވާ
އައްދާ އެބޮދާ
އަނދަނިއެ އުދަރުސް
އުނދުނަންވެ ނާރުސް،
ބަދަފަރުވެގެން ރުސް
ލަދު ނަންގެމިއާ
ރިނދޫ ވެފައްދާ
ބަދަދުދު ގިނދުން
މި ދުކަމައްޔާ
އަ ލި ފާ ނު ކު ލަ އާ
އެހުރި އަރައިފާ،
ބަލިހިމެވެމެވާ
މެހުމައް ނުވާ

ގަސްކަރުގެ މިއްމި
ފަރުބަދުގެ އެއްމި
މަސްމެއް ނުވަނޭ
ހަރުކޮށް ބަލާނެ.

ކާލާ މިބެންޏި ވަގުތަކީ މިއިއްރެވެ.
ވިސްނާ މިބެންޏި ވަގުތަކީ މިއިއްރެވެ.
އަނދިރި ހަށްދައިލަދިފައި ފުލި އުދަރުސް
އިބި އެބައްދައިލިއެވެ. މިއީ ބަދަދުފަރުގެ
ގިނދުނުވެ. މިއީ ފަރު ކުރަކަށް ހުރުމަކީއެވެ؟
އުދަރުހުން އަރައިފައި އެހުރި އަލިފާނުގެ
ކުލަވެ. ހިލަމުގެ ބިރުނުގަސް ބަލިވެގެން
މެހުނީއެވެ. "މެހުމައް" (ސިހުމެއް) ވަހަ

ނުވޭހެއްޔެވެ؟ މިއުޅޭ ގަސްތަކަށްހެއްޔެވެ؟
އެއްޗެހި ފަރުބަދަތަކަށްހެއްޔެވެ؟ ފެންނަ ފެނުމަށް
ހިތަކީ މިހެންނެވެ. ތަސްވީރުކުރެވޭނީ
(ހަމަގާތުގައި ހުރިއްޔާ) އަތަކަށް ބަލާށެވެ.

" ރާވޭ ނަގާމި
ބިއްސާރާ ރާއް
އާނގޭ! ފުވޮޔޭ
ހިތްސާ އުޑޭރު
މާދިއިން މިއުނަގާ
ކޮޅިއިންރަބިއްސާ
ކޮޅި މާޖެހިއްރާ
ފޮޅިވަރުވާ މިއުޅޭ
ވަންޏައި ގަދަނިޖެހާ
ކާޅިން ގަނޑުއަން
އައްޑޫ! މިއައިވާ
މާގަދަ ބިމާއާ
ބޮޑުދުން ރަބިއްސާ
ދުއްޕާނުގައި އައި
އެހެރި ނަގައިހާ
ރުއްގަސް ދުޅުނުނު

މިހިރި ނަގާރާގޭ، އެހެރި ބިއްސާރައެވެ.
(ހައިރާންކަން ބޮޑުވެގެން) އާނގޭ!
ހިތްފައް ސާފުވެ ދޫދެވެ. (މިބަސްފުޅުން
ދަހަވިރި، ގަނޑުވެސް ހިތްފަކަގައި ބިމަހަރަ
ފިޔަރަ ފަސާދަގެން ފިޔަވައި، މާތްالله ގެ
ވަތިން ހަނދާންކަން ހިތުގެ ކަފުކަމާއި
ދަބަރުފަށް ފިޔަވައި ސާފުވެ ބޮޑުދުގެ
ފައްކަން ކުރައްވި އިންޖާރައްކަމެވެ.) އެހަރީ
ބިއްސާރައިގެ ކޮޅިފަކަން، މާޅިޔާއި
ބިންގަސް ރޮޅިލައިހަރާ ރާވުފައް މިއުޅޭ

ވަންލައި އަރައިވައްވެ. ބިމާގަނޑު އެހެރި
ކާޅިން ގަހާއަނބުވެ. ދަދަހިޖެހިވަން ލައިވައްވެ.
އައްޑޫ!! މިއައި މާވަރުގަދަ ބިމާފަކާކަވެ. މިގަދަ
ދުއްޕާނުގައި އައި ބިއްސާރަ ޤަހުމުން އެހެރި
ރުއްގަސް ދުޅުން ލައިވައްވެ.

" ނަގު ލާއް ފާބި
ފަކުޅާ އައަރަހި
ވަދުފަން މިކުރިހި
ފަކާބި ރުފާއް
ދަންގިގެ ނަކާވާ
ފަންގިގެ ދަނުގާ
ފަންގިއެ ކަންކި
ބަންގިއަޖެހުން
ބޮޑުގަސް ދުޅުންލައި
ކުރިގަސްފަވާލައި
ބޮޑުރައްވަރާލައި
ކުދިރައްބުހިރު
ބަހުބުކަރު ގަޑިރު
ދަހުބުގަސްކަބައިރު
އަހުބުގަސް ކަބައިރު
ދުހުބުގަސް ނުހިރު
ކާލާއި ބިލާފާ
ހުރިގެއް ނުގެނުވާ
ރާހިފާ ގަސްކުރާ
ދުރުދުރުގަޑިރު
އިންމަދި ނުފުނުހި
ބިންމަދި އޭބިއްޔާ
ބިންމަދި މަވުސް ފަރު
ހިތްމަދި ފުސާރު"

އާފަބި ނަގުރުޅިއެވެ. (ނުހިދު)